

ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี
The relationship between Professional Accounting Ethics and the Success
of Accountants in the Accounting firm Udon Thani Province

ณัจฉริยา ยางนอก¹ มินท์ธิตา ถึงฝั่ง^{1*} อภิชาติ แสนนาม²
E-mail: mintitatuengfang@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี 2) ศึกษาความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า นักบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ ด้านการรักษาความลับ และด้านความโปร่งใส และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน และด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ด้านการจัดหาและการใช้ทรัพยากร ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านความพึงพอใจทุกฝ่าย จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน นักบัญชี

Abstract

The purpose of this research were to: 1) study professional accounting ethics of accountants in the accounting firm Udon Thani Province, 2) study the success of accountants in the accounting firm Udon Thani Province and 3) study the relationships between professional accounting ethics and the success of accountants in the accounting firm Udon Thani Province. Sampling were 32 of accountants in the accounting firm Udon Thani Province, questionnaires were used as a tool and the statistic for data analysis were mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient.

The research results showed that the opinions towards professional accounting ethics were at a highest level. When individual aspects were integrity, objectivity and independence, confidentiality and transparency was at the highest level; at a high level were professional competence and due care and professional behavior. Additionally, their opinions about overall the success and individual aspects were at a high level, including goal accomplishment, system resource, internal process and operations and participant satisfaction. For the relative analysis there were founded that the professional accounting ethics was related with the success had a medium as statistically significant at 0.01 level.

Keywords: professional accounting ethics, success, accountant

ความเป็นมาของปัญหา

ในปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับสังคมเป็นอย่างมากและยังมีอิทธิพลต่อการดำเนินธุรกิจ ซึ่งหลายๆ กิจการมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานมากขึ้น ส่งผลให้การจัดทำรายงานทางการเงินเปลี่ยนแปลงไปด้วยตามการดำเนินธุรกิจนั้นๆ โดยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จะเข้ามาช่วยการจัดทำบัญชี วิเคราะห์ตรวจสอบจับความผิดปกติของข้อมูล ช่วยลดการ

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพินิจบัณฑิต

² อาจารย์ประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาลัยพินิจบัณฑิต

ทำงานซ้ำๆ หรือใช้การตัดสินใจน้อย แต่เทคโนโลยีไม่สามารถเข้ามาแทนที่การทำงานของนักบัญชีได้อย่างเต็มที่ เพราะความรับผิดชอบและความสามารถในการตัดสินใจที่ต้องอาศัยประสบการณ์ที่เป็นหัวใจหลักของการทำงานด้านบัญชีอยู่ (ชญาภา สุขสมัย, 2564) นอกเหนือจากความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีของนักบัญชีแล้ว เหนือสิ่งอื่นใดก็คือความซื่อสัตย์และความเที่ยงตรงในการทำงาน นักบัญชีจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินกิจการขององค์กรและธุรกิจต่างๆ และมีหลายฝ่ายที่ได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางบัญชี การตกแต่งตัวเลขหรือความผิดพลาดที่เกิดจากการทำบัญชีจึงมีผลกระทบอย่างมหาศาล ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับบัญชีจะต้องมีพฤติกรรมในการประกอบวิชาชีพที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และข้อบังคับของสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพบัญชี

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีถือเป็นสิ่งสำคัญต่อการประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างมีคุณภาพควบคู่กับคุณธรรม เพื่อเสริมสร้างให้วิชาชีพบัญชีเกิดความเข้มแข็ง และหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะเกิดข้อผิดพลาดที่จะทำให้เกิดความเสียหาย และช่วยให้ธุรกิจสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคง ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาประเทศมีความสมดุลทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานทางด้านวิชาชีพบัญชีให้เป็นไปตามกฎหมาย และต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดให้มีความโปร่งใสในการทำงาน มีความเป็นอิสระในการใช้ดุลยพินิจ และสามารถปฏิบัติงานตามกรอบวิชาชีพโดยไม่อยู่ภายใต้การบังคับหรืออิทธิพลอันเกินควร โดยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 1) ความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ 3) ความรู้ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน 4) การรักษาความลับ 5) พฤติกรรมทางวิชาชีพ และ 6) ความโปร่งใส (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2564)

นักบัญชีจึงต้องมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ และมีการพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ ครบถ้วน ตรงตามวัตถุประสงค์ สร้างความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานต้องนำมาซึ่งการยอมรับและความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย 1) การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ 2) การจัดหาและการใช้ทรัพยากร 3) กระบวนการปฏิบัติงาน และ 4) ความพึงพอใจทุกฝ่าย (สมใจ ลักษณะ, 2543)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.1 ตัวแปรอิสระ คือ จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี (Professional Accounting Ethics) โดยใช้หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ของ สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2564) ประกอบด้วย 1) ด้านความซื่อสัตย์ (Integrity) 2) ด้านความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ (Objectivity and Independence) 3) ด้านความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน (Professional Competence and Due Care) 4) ด้านการรักษาความลับ (Confidentiality) 5) ด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ (Professional Behavior) และ 6) ด้านความโปร่งใส (Transparency)

1.2 ตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (Success) โดยประยุกต์จากแนวคิดการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ สมใจ ลักษณะ (2543) ประกอบด้วย 1) ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ (Goal Accomplishment) 2) ด้านการจัดหาและการใช้ทรัพยากร (System Resource) 3) ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (Internal Process and Operations) และ 4) ด้านความพึงพอใจทุกฝ่าย (Participant Satisfaction)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักบัญชีซึ่งเป็นพนักงานในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 32 แห่ง (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564) โดยผู้วิจัยเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แห่งละ 1 คนรวมจำนวน 32 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม

3.2 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำมาตรวจสอบความสอดคล้องโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี อยู่ระหว่าง 0.744 - 0.840 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน อยู่ระหว่าง 0.665 - 0.867 ซึ่งสามารถนำแบบสอบถามมาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

4.1 ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

4.2 จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม โดยแนบไปพร้อมกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 4 ตุลาคม 2564 จำนวน 32 ฉบับ โดยแนบซองจดหมายตอบกลับไปพร้อมกับแบบสอบถาม ซึ่งกำหนดให้ส่งกลับทางไปรษณีย์ภายใน 20 วัน หลังจากได้รับแบบสอบถาม และเมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามกลับมา จำนวน 32 ฉบับ

4.4 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับ จำนวน 32 ฉบับ มาทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีและความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีและความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) (เจานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555) แล้วนำไปเทียบเกณฑ์การแปลความหมายสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.71 – 1.00	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.31 – 0.70	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.01 – 0.30	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	เท่ากับ 0.00	หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายด้าน

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความซื่อสัตย์	4.57	0.49	มากที่สุด
2. ด้านความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ	4.51	0.41	มากที่สุด
3. ด้านความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน	4.46	0.52	มาก
4. ด้านการรักษาความลับ	4.62	0.42	มากที่สุด
5. ด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ	4.37	0.49	มาก
6. ด้านความโปร่งใส	4.59	0.46	มากที่สุด
โดยรวม	4.52	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า นักบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} =4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดและมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการรักษาความลับ (\bar{x} =4.62) ด้านความโปร่งใส (\bar{x} =4.59) และด้านความซื่อสัตย์ (\bar{x} =4.57)

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายด้าน

ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ	4.43	0.47	มาก
2. ด้านการจัดหาและการใช้ทรัพยากร	4.25	0.50	มาก
3. ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน	4.23	0.56	มาก
4. ด้านความพึงพอใจทุกฝ่าย	4.42	0.56	มาก
โดยรวม	4.33	0.46	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก (\bar{x} =4.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ (\bar{x} =4.43) ด้านความพึงพอใจทุกฝ่าย (\bar{x} =4.42) และด้านการจัดหาและการใช้ทรัพยากร (\bar{x} =4.25)

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี (PAE)	ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (SUT)				
	GA	SR	IP	PS	SUT
IN	0.542**	0.531**	0.652**	0.338	0.483**
OI	0.672**	0.676**	0.675**	0.453**	0.620**
PD	0.549**	0.577**	0.460**	0.398*	0.523**
CF	0.732**	0.716**	0.717**	0.311	0.563**
PB	0.557**	0.549**	0.513**	0.425*	0.544**
TR	0.616**	0.682**	0.646**	0.546**	0.648**
PAE	0.640**	0.691**	0.605**	0.516**	0.642**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

หมายเหตุ: สัญลักษณ์ของตัวแปร

- PAE = จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี
- IN = ด้านความซื่อสัตย์
- OI = ด้านความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ
- PD = ด้านความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน
- CF = ด้านการรักษาความลับ
- PB = ด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ
- TR = ด้านความโปร่งใส
- SUT = ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
- GA = ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ
- SR = ด้านการจัดหาและการใช้ทรัพยากร
- IP = ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน
- PS = ด้านความพึงพอใจทุกฝ่าย

จากตารางที่ 3 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี (PAE) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (SUT) โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($p=0.642$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ($p=0.732$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านการรักษาความลับ (CF) กับด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ (GA) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ($p=0.398$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน (PD) กับด้านความพึงพอใจทุกฝ่าย (PS)

อภิปรายผล

1. นักบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีโดยรวม ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเที่ยงธรรม และความเป็นอิสระ ด้านความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ ด้านพฤติกรรมการวิชาชีพ และด้านความโปร่งใส อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีเป็นข้อกำหนดที่ต้องมีการปฏิบัติตามวิชาชีพ เพื่อใช้ในการควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยจะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความรู้ ความสามารถ และปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โปร่งใสและตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา รักการศิลป์, เอมอร แสงวโรตม์ และผกาภาศ บุตรสาส์ (2562) พบว่า นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการรักษาความลับ ด้านความโปร่งใส ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความเที่ยงธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพรรณ แซ่ซี (2562) พบว่า ผู้ทำบัญชีและผู้บริหารเป็นไปในทิศทางเดียวกันคืออยู่ในระดับมากที่สุด โดยความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีและผู้บริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ รองลงมาคือ ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์วรรณ อุประดิษฐ์ (2561) พบว่า ผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง ให้ความสำคัญเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการรักษาความลับ

2. นักบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานโดยรวม ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ด้านการจัดหาและการใช้ทรัพยากร ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านความพึงพอใจทุกฝ่าย อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ความสำเร็จในการปฏิบัติงานเป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน สามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้งานเสร็จทันเวลาตามที่กำหนด และต้องได้รับความพึงพอใจทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ แซ่เต้า (2564) พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการทำงานโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกระบวนการปฏิบัติงานที่ดี และด้านผลสัมฤทธิ์ในงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สลิตา สุปนิษ, อรยา เรียบไธสงค์ และอิติรัตน์ วงษ์กาฬสินธุ์ (2563) พบว่า นักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรินทร์ ใจเอื้อพลสุข (2561) พบว่า หัวหน้าสำนักงานบัญชีในประเทศไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานดา แซ่หลิว (2560) พบว่า นักบัญชีในจังหวัดสมุทรปราการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ด้านการจัดหาและการใช้ทรัพยากร ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านความพึงพอใจทุกฝ่าย

3. จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิบัติงานโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการรักษาความลับมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จสูงสุด ส่วนจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านความพึงพอใจทุกฝ่ายต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ แซ่เต้า (2564) พบว่า ทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านความรู้และความสามารถทางการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา รักการศิลป์, เอมอร แสงวโรตม์ และผกาภาศ บุตรสาส์ (2562) พบว่า จรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ด้านความรู้ความสามารถ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพรรณ แซ่ซี (2562) พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์วรรณ อุประดิษฐ์ (2561) พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการปฏิบัติงาน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัชชา อาแล และฐิตาภรณ์ สีนจรรย์ศักดิ์ (2561) พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพด้านการรักษาความลับ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานทางบัญชีด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

สรุปผลการวิจัย

1. นักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรักษาความลับ
2. นักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยรายด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ

3. จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิบัติงานสูงสุดคือ ด้านการรักษาความลับมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานบัญชีใช้เป็นแนวทางในการจัดอบรมเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพด้านจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ผู้ทำบัญชี
2. นักบัญชีใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการทำบัญชี เข้าใจในกระบวนการ ขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบในงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ถูกต้องและครบถ้วน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพและความสำเร็จในการปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาตัวแปรด้านอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
3. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะในจังหวัดอุดรธานีเท่านั้น และผลการศึกษายังไม่สะท้อนถึงการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น จึงควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่ปฏิบัติงานกับหน่วยงานในจังหวัดอื่นๆ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2564). รายชื่อสำนักงานบัญชีในแต่ละจังหวัด. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2564. จาก https://www.dbd.go.th/news_view.php?nid=469403169.
- กานดา แซ่หลิว. (2560). ศักยภาพทางการบัญชีมีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในจังหวัดสมุทรปราการ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บัญชีมหาบัณฑิต, คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จารุวรรณ แซ่เต่า. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลกับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารฝ่ายบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บัญชีมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิราพรรณ แซ่ซี. (2562). ความสัมพันธ์จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ชฎาภา สุขสมัย. (2564). เทคโนโลยีกับการบัญชีในยุค 4.0. สืบค้นเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2564. จาก <https://www.daa.co.th/en/news/audit-news/item/219-เทคโนโลยีกับการบัญชีในยุค 4.0-en.html>.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). การเขียนเค้าโครงการวิจัย: แนวทางสู่ความสำเร็จ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: ไทยเนรมิตกิจอินเตอร์โปรเกสซิฟ จำกัด.
- ณัชชา อาแล และฐิติภรณ์ สินจรรยาศักดิ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางบัญชีและคุณภาพงบการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน. 24(1), 19-30.
- ธรรินทร์ ใจเอื้อพลสุข. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บัญชีมหาบัณฑิต, คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: หจก.สามัญบิสซิเนสอาร์แอนด์ดีล.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2564). จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2564. จาก <https://www.tf.ac.or.th/Article/Detail/66981>.
- สมใจ ลักษณะ. (2543). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุภัตรา รักการศิลป์, เอมอร แสงวโรรัมย์ และผกาภาศ บุตรสาลี. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. รายงานการวิจัย, สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- สุลิตา สุปิณะ, อรยา เรียบไธสงค์ และอิติรัตน์ วงษ์กาฬสินธุ์. (2563). การศึกษาทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชี: กรณีศึกษานักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์. 22(1), 123-132.
- อนงค์วรรณ อุประดิษฐ์. (2561). ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์. มกราคม-มิถุนายน, 81-91.